

تأثیر رنگ در کیفیت مکان دبستان*

(انتخاب رنگ مناسب در دبستان‌های دخترانه کاشان)

سلمان نقره‌کار^۱، سمانه پارچه بافی^{۲*}

۱- استادیار گروه معماری، دانشکده معماری و هنر دانشگاه کاشان، noghrekar@kashanu.ac.ir

۲- دانشجوی کارشناسی ارشد معماری، دانشکده معماری و هنر، دانشگاه کاشان، parchebafi.arch@gmail.com

چکیده

آموزش و به تبع آن فضاهای آموزشی بیش‌ترین اثر و نقش را بر ذهنیت کودکان به عهده دارد. به دلیل حساسیت این مرحله از مراحل رشد کودکان، توجه به نیازهای روحی و خواسته‌های روانی دانش‌آموزان ضروری است. این پژوهش با فرض این‌که، مدرسه به عنوان یکی از مراکز آموزشی کودکان زمینه‌ساز بستر تربیت و پرورش کودک با تامین نیازها و خواسته‌های‌شان گردیده و به روند تربیت و رشد ایشان کمک می‌کند، به طرح نیازهایی هم‌چون امنیت روانی، احترام، اعتماد به نفس، دوستی، روحیه شاد و ... در کنار یادگیری، خلاقیت، رشد و شکوفایی استعدادها باتوجه به هر یک از عملکردهای موجود در مدرسه می‌پردازد. در مجموع مولفه‌های کالبدی زیادی باعث ارتقای پرورش و رشد کودک می‌شود که از میان آن، در این پژوهش به مقوله رنگ به عنوان یک عنصر تأثیرگذار در روند یادگیری کودکان در مدرسه پرداخته می‌شود و در نهایت پیشنهاداتی به منظور انتخاب رنگ مناسب برای فضاهای مختلف یک دبستان دخترانه ارائه می‌شود. این تحقیق به دنبال پاسخگویی به این سوال‌ها است که از میان فاکتورهای محیطی تأثیرگذار بر آموزش و یادگیری کودک دانش‌آموز، رنگ در هر فضا چه تأثیری خواهد داشت؟ و باید‌ها و نبایدهای رنگ‌های به کار رفته در طراحی مدارس چیست؟ هدف از ارائه مقاله رسیدن به رنگ‌های پیشنهادی متناسب با عملکرد هر فضا در دبستان‌های دخترانه کاشان می‌باشد. در این مقاله ابتدا به مطالعه کودک و نیازهایش به عنوان بهره‌بردار اصلی و سپس به تأثیرات محیط بر کودک و به دنبال آن مولفه‌های یادگیری و از جمله آن نقش عنصر «رنگ» در مدرسه پرداخته است. روش به کار رفته در این نوشتار، مبتنی بر مطالعات کتابخانه‌ای، بازدید میدانی از نمونه فضاهای آموزشی و مشاهده رفتار آن‌ها می‌باشد و رویکردی توصیفی-تحلیلی دارد. نتایج به دست آمده از این پژوهش نشان می‌دهد که چگونگی استفاده از رنگ و درک تأثیرات آن در طراحی و عواملی هم‌چون استفاده از رنگ‌هایی شاد، ملایم و متناسب با ویژگی‌های عملکردی هر فضا از عوامل تأثیرگذار بر یادگیری کودکان در مدارس می‌باشد.

واژه‌های کلیدی: رنگ، آموزش، کودک، رابطه کودک و محیط، دبستان

* این مقاله برگرفته از پایان‌نامه کارشناسی‌ارشد سمانه پارچه بافی با عنوان «طراحی دبستان در کاشان با رویکرد کیفیت مکان بر رشد و تربیت جامع دانش‌آموزان (با در نظر گرفتن نظرات مدیران مدارس، خیرین، مدیران شهری و طراح)» و به راهنمایی دکتر سلمان نقره‌کار در گروه معماری دانشگاه کاشان می‌باشد.